

NORLANDSFORSKNING
NORDLAND RESEARCH INSTITUTE

Tilgjengelig reiseliv i Norge – erfaringer og preferanser

Foreløpige funn fra prosjektet

ACCESSTOUR

- Accessible tourism for inclusion and value creation
in rural areas

30.11.2022

Antonsen*, Karin Marie kan@nforsk.no, Nordlandsforskning

Nordbø, Ingeborg, USN

Fabritius, Merete Kvamme, Nordlandsforskning

Aasan, Viljar, Beitostølen Helseportsenter

Bliksvær, Trond, Nordlandsforskning

Jahnsen, Reidun, Beitostølen Helseportsenter

Kort om Accesstour

Formål: Styrke bærekraftige destinasjoner og lokalsamfunn i distriktet gjennom utvikling av tilgjengelig reiseliv.

Kontekst: Natur-baserte destinasjoner

Mål:

- Øke kunnskapen om
  - hvordan tilgjengelige reisemål og lokalsamfunn kan skape verdi for *både* næring og for besøkende og innbyggere med ulike funksjonsevner
  - Implementering av FN's bærekraftsmål

Hvordan?

- Utvikle kunnskap, modeller og verktøy som kan implementeres av SMBs, DMOs og offentlig sektor
- På tvers av vitenskapelige disipliner
  - Reiseliv, transport, helse, offentlig forvaltning, design og teknologi

Foto: Line R. Samuelsen – Sundsfjorden, Lofoten – på besøk på Brain-Camp

- 26 partnere
- Finansiert av NFR
- 4 år

ACCESSTOUR

Forskning og
rehabilitering

NORLANDSFORSKNING
NORLAND RESEARCH INSTITUTE

Off. sektor

Øystre Slidre kommune

Nordland fylkeskommune

Hadsel
kommune

Norsk turistutvikling
Egga utvikling

Næring – destinasjoner og bedrifter

Nyksund bedriftsnettverk

Hotell Richard With AS

Tromsø
Accessible
tours

Museum Nord

lofoten

Reinefjorden sjøhus AS

Nyvågar drift AS

Telemarkskanalen
regionalpark

Telemark næringshage

Beito Husky Tours

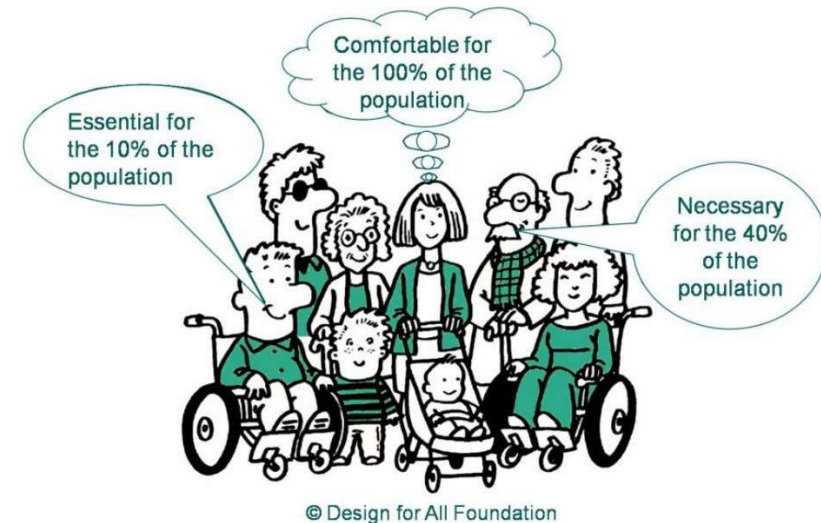
Myhre gård

Trollrock

Bakgrunn for ACCESSTOUR

- Manglende kunnskap om erfaringer fra både næring og brukere
- Omfang
  - 1 milliard globalt
  - 149 million i EU
  - 1 million i Norge
  - I alle målgrupper
- Eldrebølgen
- Tapte inntekter (€ 142 mrd. årlig innen EU)
- Ekskludering - vanlige barrierer
  1. Begrensa fysisk tilgang
  2. Holdninger
  3. Manglende informasjon

Figure 1. Accessible environments are comfortable for all

Source: Design for All Foundation (2016), Design for All is design tailored to human diversity, <http://designforall.org/design.php>, accessed 09 January 2016

Inkluderende og holistisk perspektiv

Accessible tourism “... is a form of tourism that enables people with access requirements, including mobility, vision, hearing and cognitive dimensions of access, to function independently and with equity and dignity through the delivery of universally designed tourism products, services and environments.”

(Darcy and Dickson, 2009, p. 34)

Foto: Karin M. Antonsen, elveromenaden i Porvo, Finland

Spørre-undersøkelse

Øke kunnskap om reiseerfaringer og -preferanser blant mennesker med ulike funksjonsnedsettelse i Norge

Foreløpige funn:

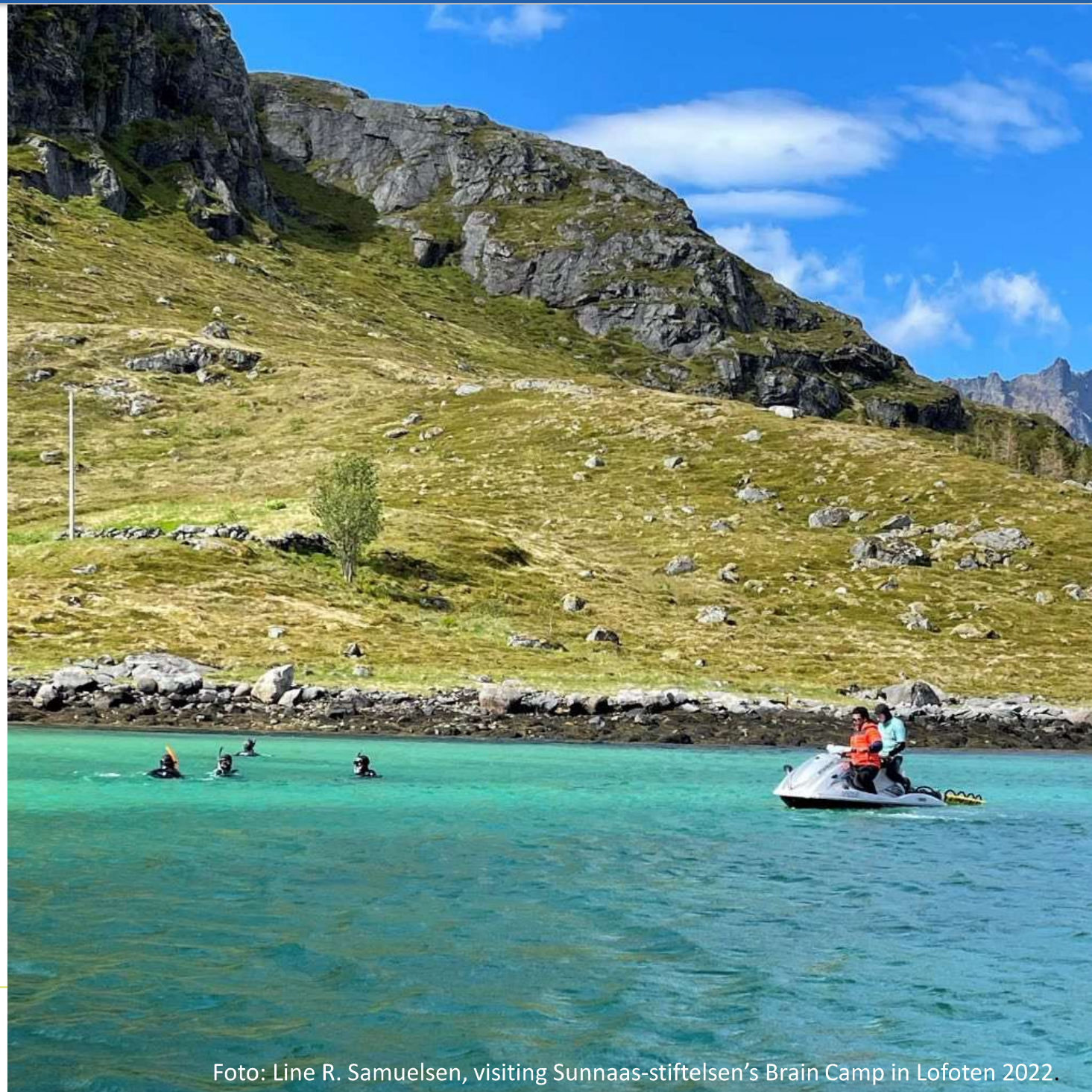

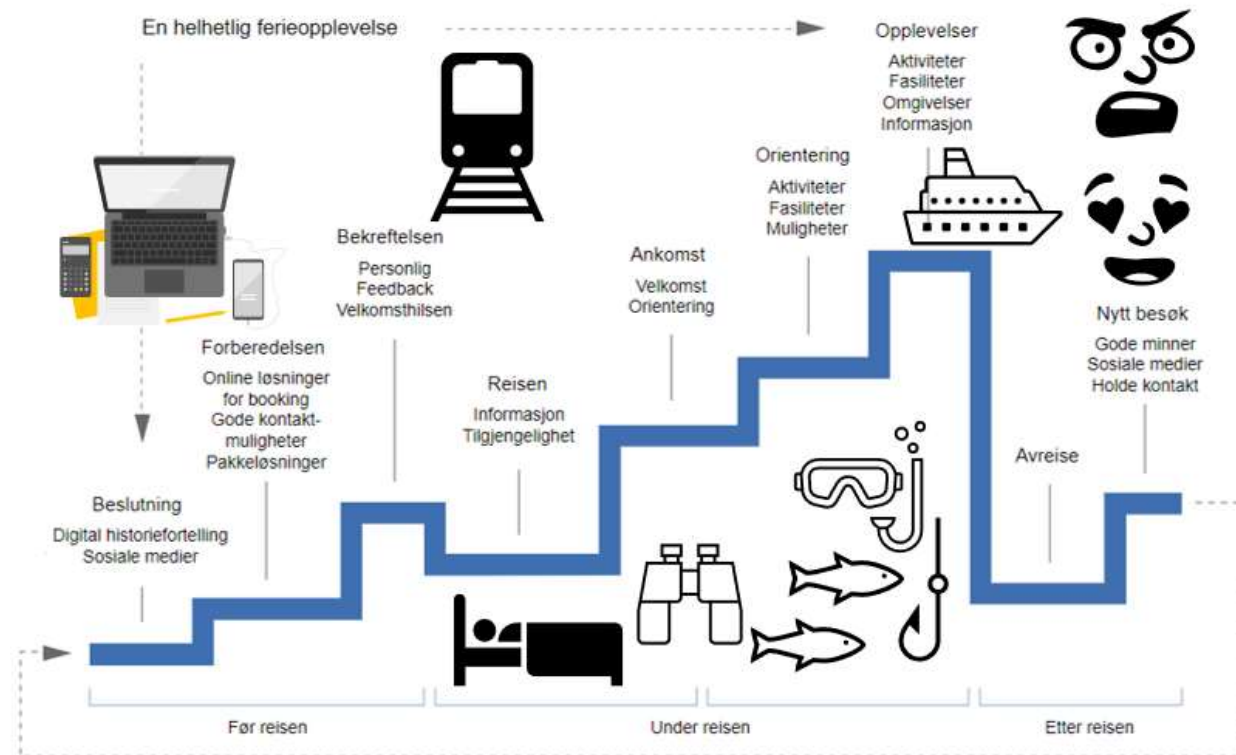
Foto: Line R. Samuelsen, visiting Sunnaas-stiftelsen's Brain Camp in Lofoten 2022.

Metode

- Samproduksjon av spørreskjema
- Kundereisen som utgangspunkt
  - Informasjon, booking, transport, opplevelser, erfaring, preferanser
- Målgruppe: Mennesker med ulike funksjonsnedsettelse
  - FFO - 13 av deres underorganisasjoner
  - Beitostølen Health Sport Center

Kundereiseperspektivet sentralt

Hypoteser

- Mange reiselivsaktører (inkludert DMO) informerer ikke om tilgjengelighet
- Mennesker med funksjonsnedsettelse
  - Verdsetter presis informasjon høyt
  - Planlegger mer enn andre
  - Har liten tillitt til tilgjengelighetsinformasjon
  - Opplever ofte at informasjonen er mangelfull
  - Reiser i større grupper
  - Reiser ofte, men unngår høysesong
  - Foretrekker urbane reisemål
  - Foretrekker utlandet
  - Foretrekker samme opplevelser som andre turister
  - Er noen ganger ekskludert fra å delta
  - Deler erfaringer med andre i same situasjon
  - Er svært tilbøyelig til gjenkjøp når de har funnet noe som fungerer godt

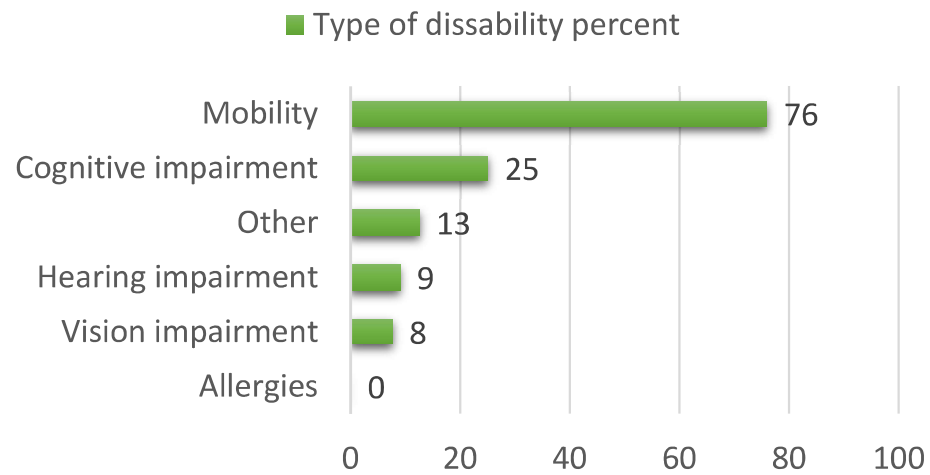

Foto: Karin Antonsen, Storheia Arena, Hadsel

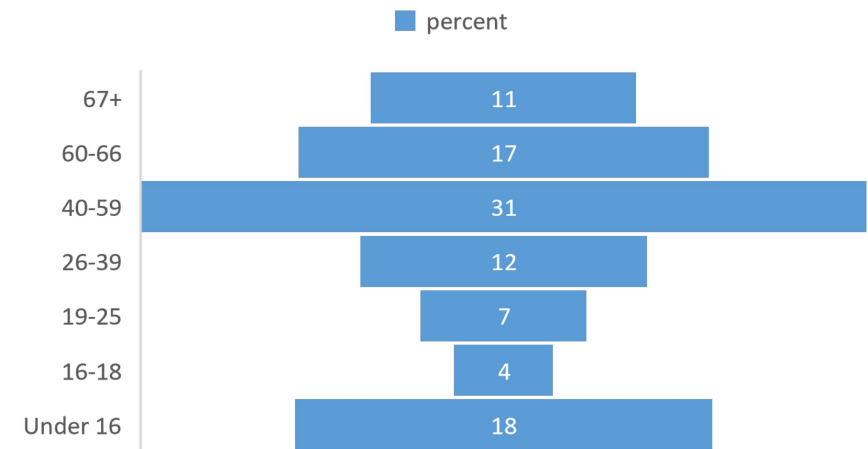

Respondentene (N=330)

Type funksjonsnedsettelse

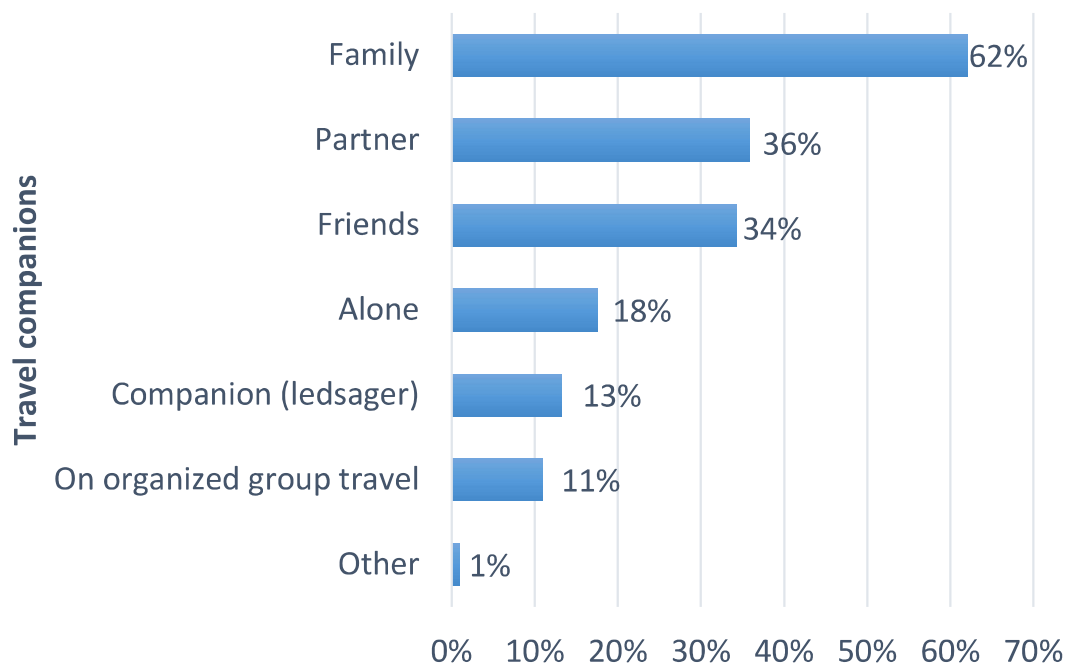
Alder

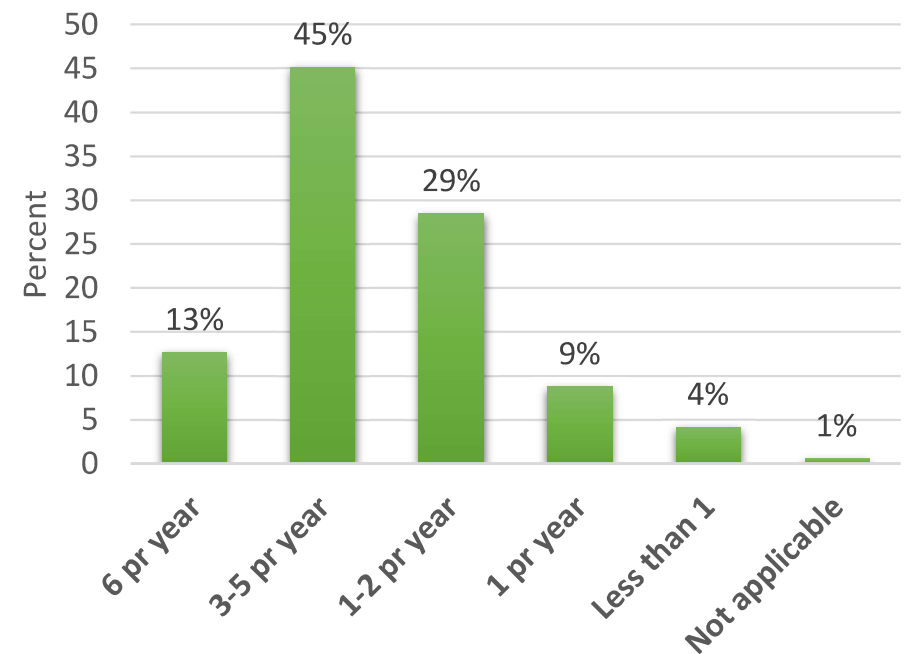

Reisefølge og -hyppighet

Hvem reiser du vanligvis sammen med på ferie og fritidsreiser?
(n=328, flere svar mulig)

Antall ferie- og fritidsrelaterte reiser årlig (unntatt covid-19)

Urbane eller rurale preferanser?

Når du skal på ferie/fritidsreise; i hvilken grad foretrekker du

■ Mindre tettsteder, landsbygd og distrikt

■ Byer og større tettsteder

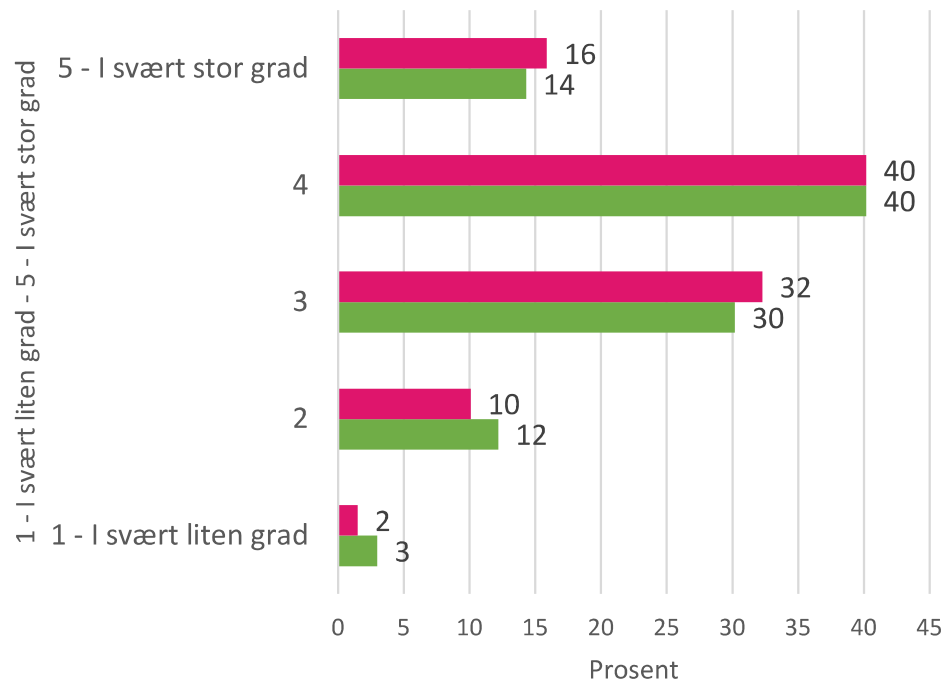
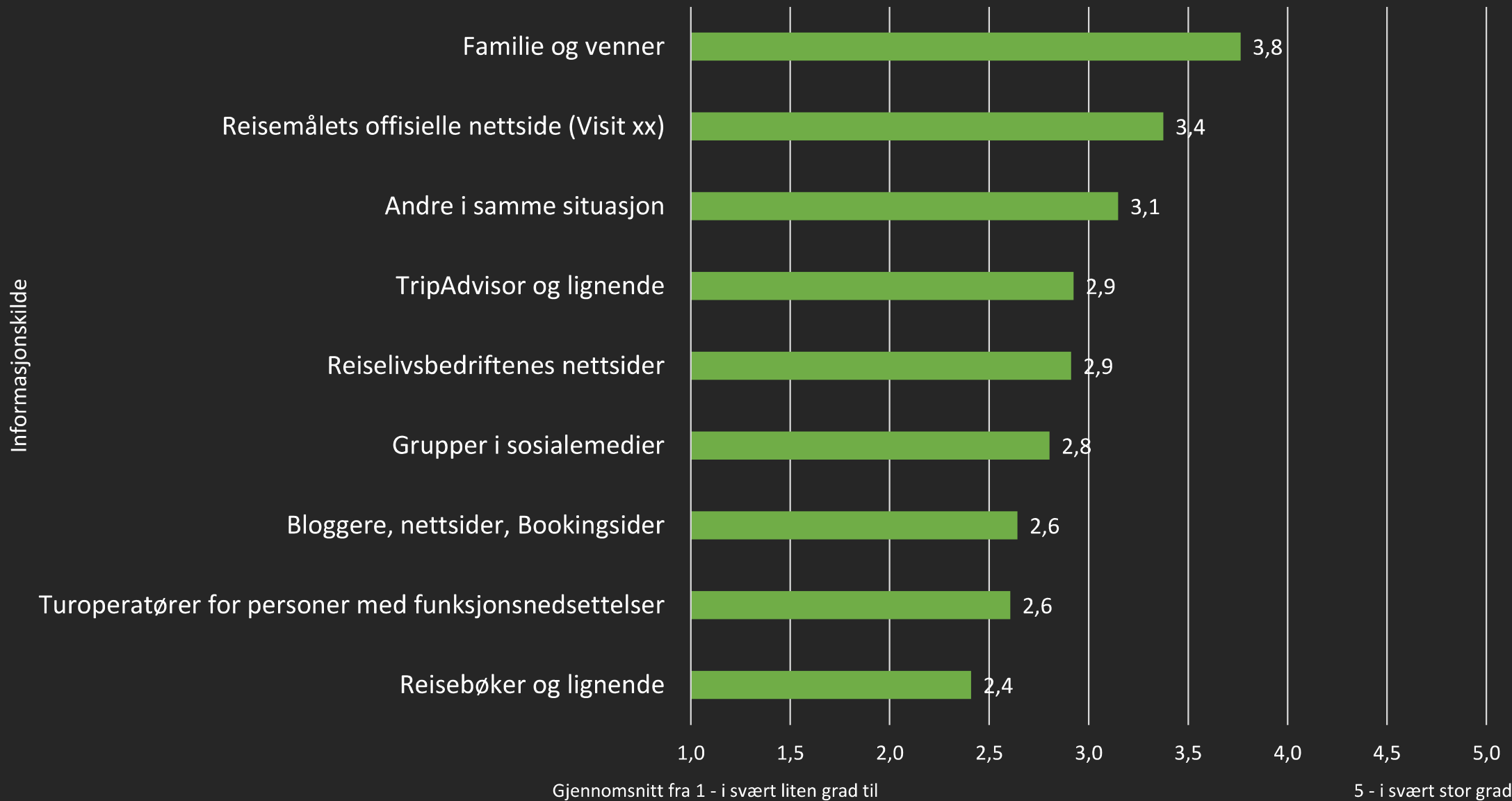

Foto: Karin Marie Antonsen, Reine, Lofoten

I hvilken grad bruker du noen av disse informasjonskildene når du planlegger feriereise?

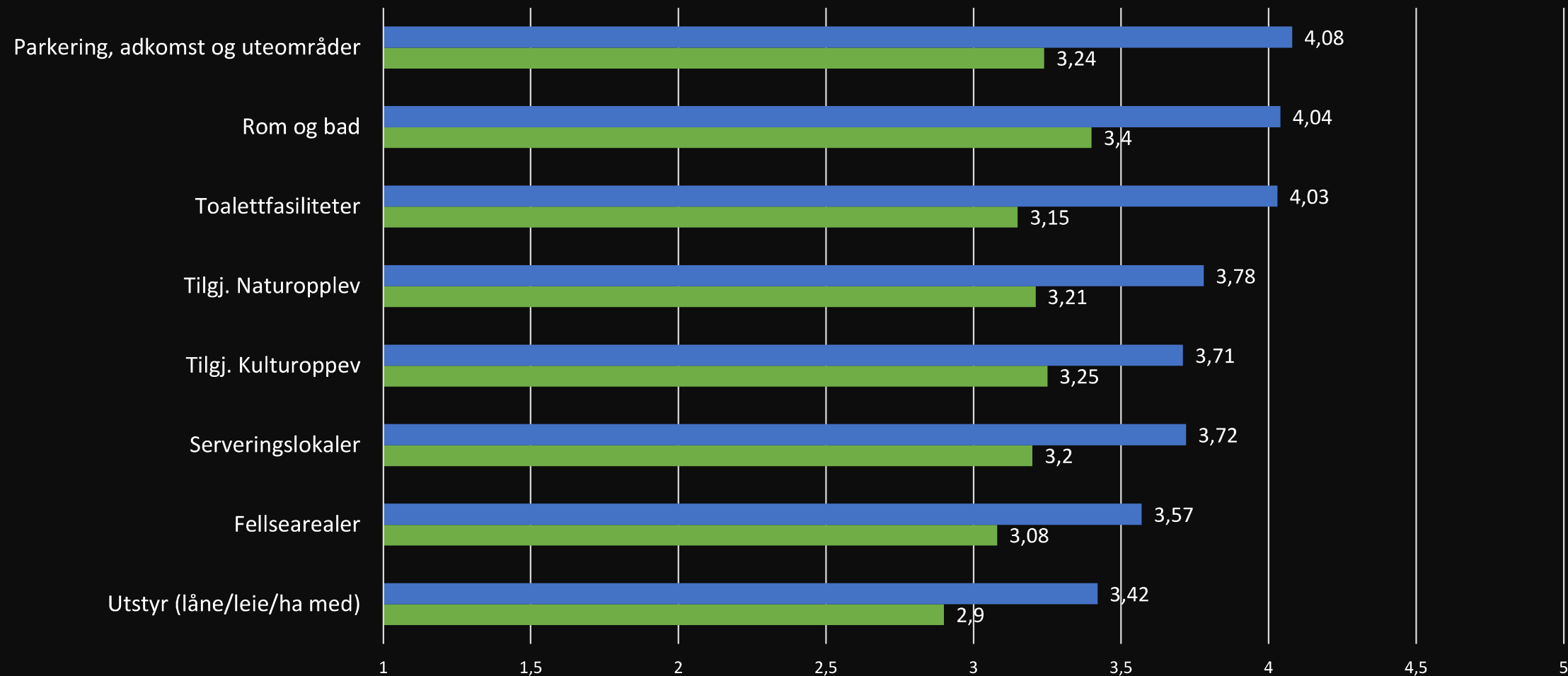
Tilgjengelighetsinformasjon

viktighet + erfaringer

(N=222-297, gj.snitt)

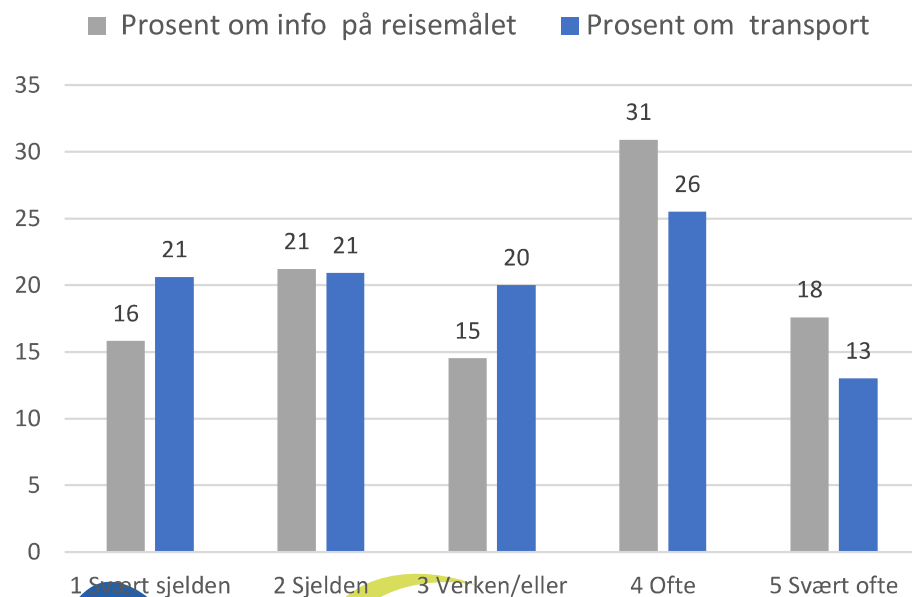
- I hvilken grad er følgende tilgjengelighetsinformasjon viktig for deg ?
- I hvilken grad finner du tilstrekkelig tilgjengelighetsinformasjon på internett på følgende områder?

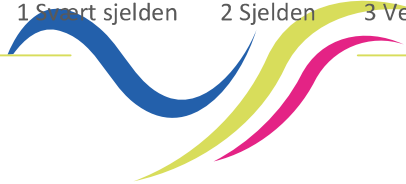

Mange kvalitetsikrer informasjon før de reiser

Hvor ofte tar du direkte kontakt med aktører på reisemålet for å sikre deg at informasjon om tilgjengelighet er riktig?
(svar i prosent)

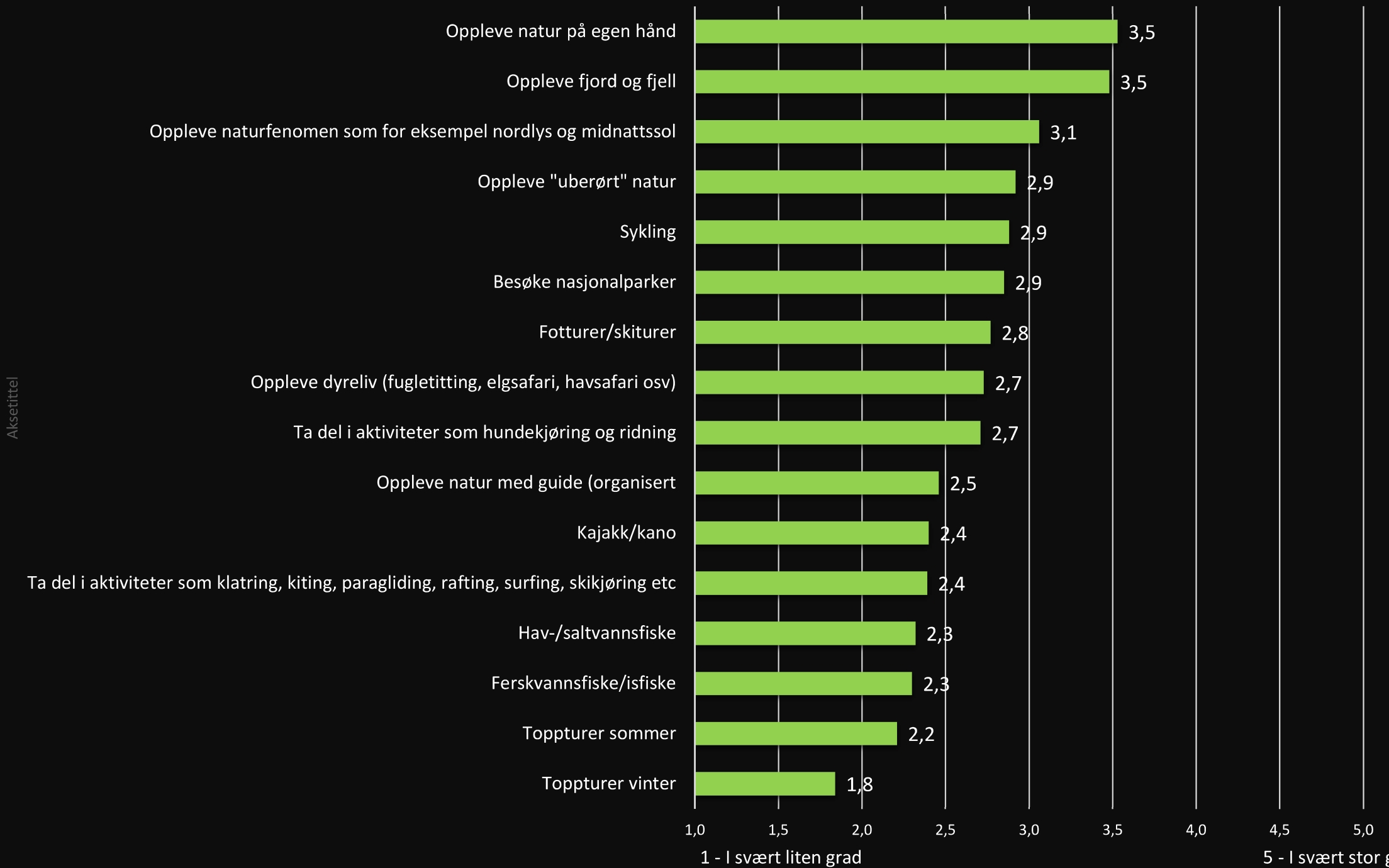

- Halvparten tar ofte/svært ofte kontakt med aktører på reisemålet
- 40 prosent gjør dette ofte/svært ofte med tanke på transport

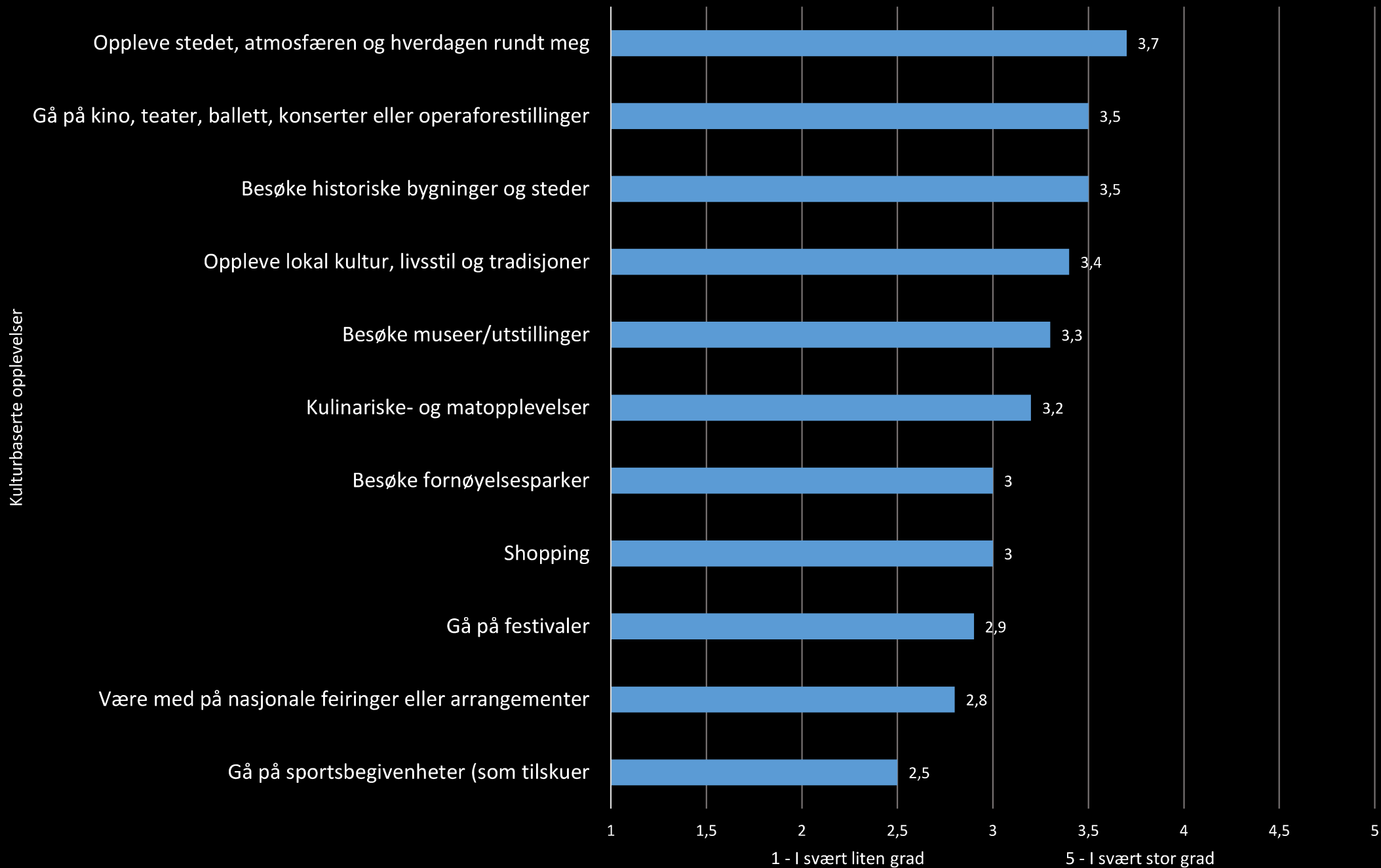
I hvilken grad motiverer følgende naturbaserte opplevelser deg til å reise?

(N=313-326)

I hvilken grad motiverer følgende kulturbaserte opplevelser deg til å reise?

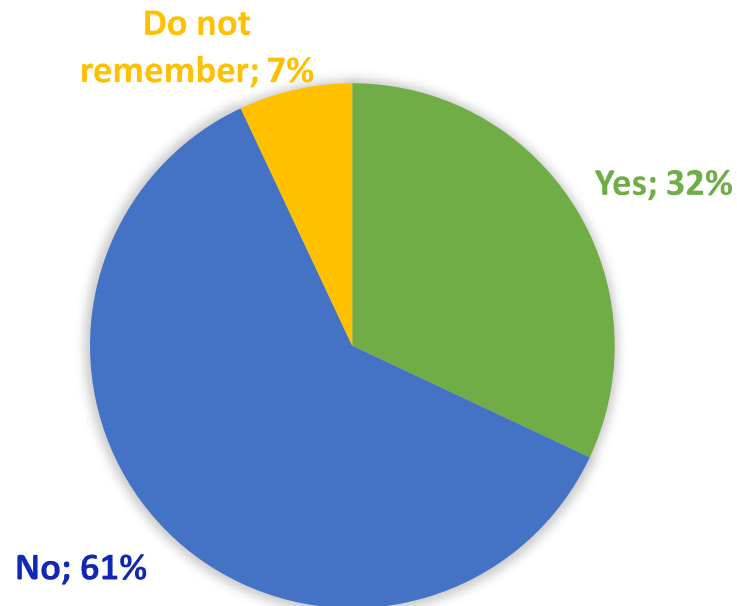
(N=322-326)

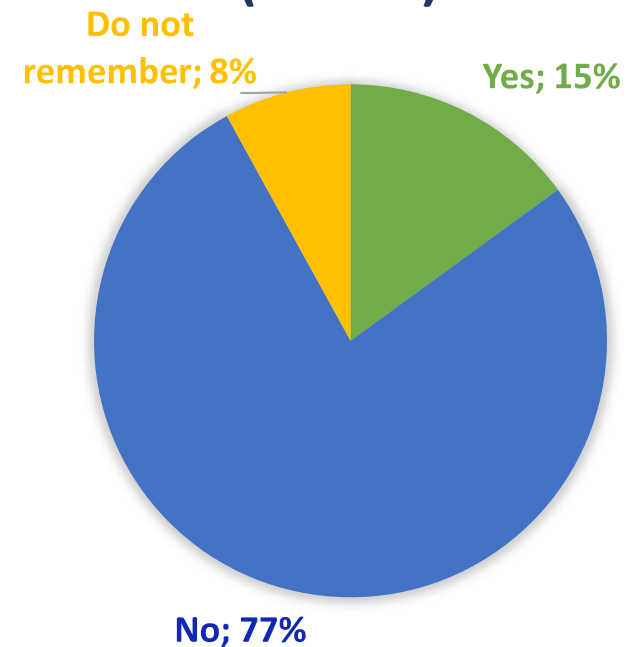

Kjøp av opplevelser på ferie

**KJØPT KULTURBASERT
OPPLEVELSE SISTE TO ÅR
(N=330)**

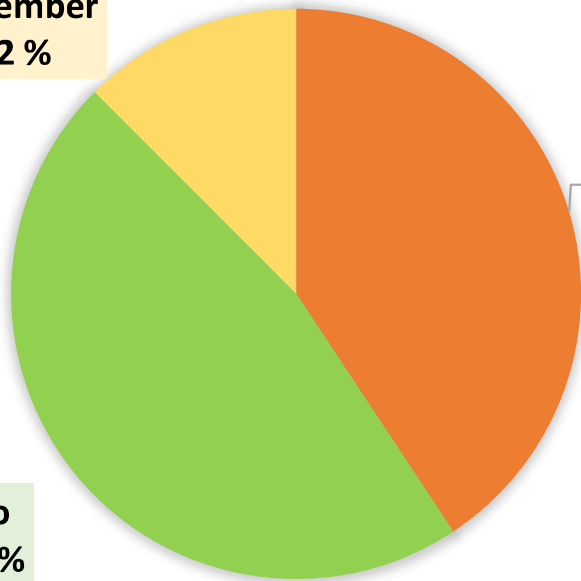
**KJØPT NATURBASERT
OPPLEVELSE SISTE TO ÅR
(N=330)**

Opplevd ekskludering

HAR DU OPPLEVD Å IKKE KUNNE DELTA PÅ
OPPLEVELSER/AKTIVITETER GRUNNET
MANGLENDE TILGJENGELIGHET ELLER
TILPASNING? (N=327)

Do not
remember
12 %

Yes
41 %

No
47 %

Foto: Karin Marie Antonsen, Accessible nature-based ex. at Lofotodden nasjonalparksenter, Reine

Ekkludering – eksempler årsaker

Mobilitetsutfordringer

- Manglende sikkerhet, heiser eller ramper i aktivitetsparker
- Manglende tilgang til hav og vann for å bade, paddle, ro, fiske
- Avstand mellom parkering og aktivitet
- Manglende tilbud til barn
- Utilgjengelig adkomst for rullestol (grus, trange åpninger, bratt)
- Ikke riktig informasjon oppgitt
- Utilgjengelig transport til aktivitet (tog, taxi, buss)

Syn og hørsel

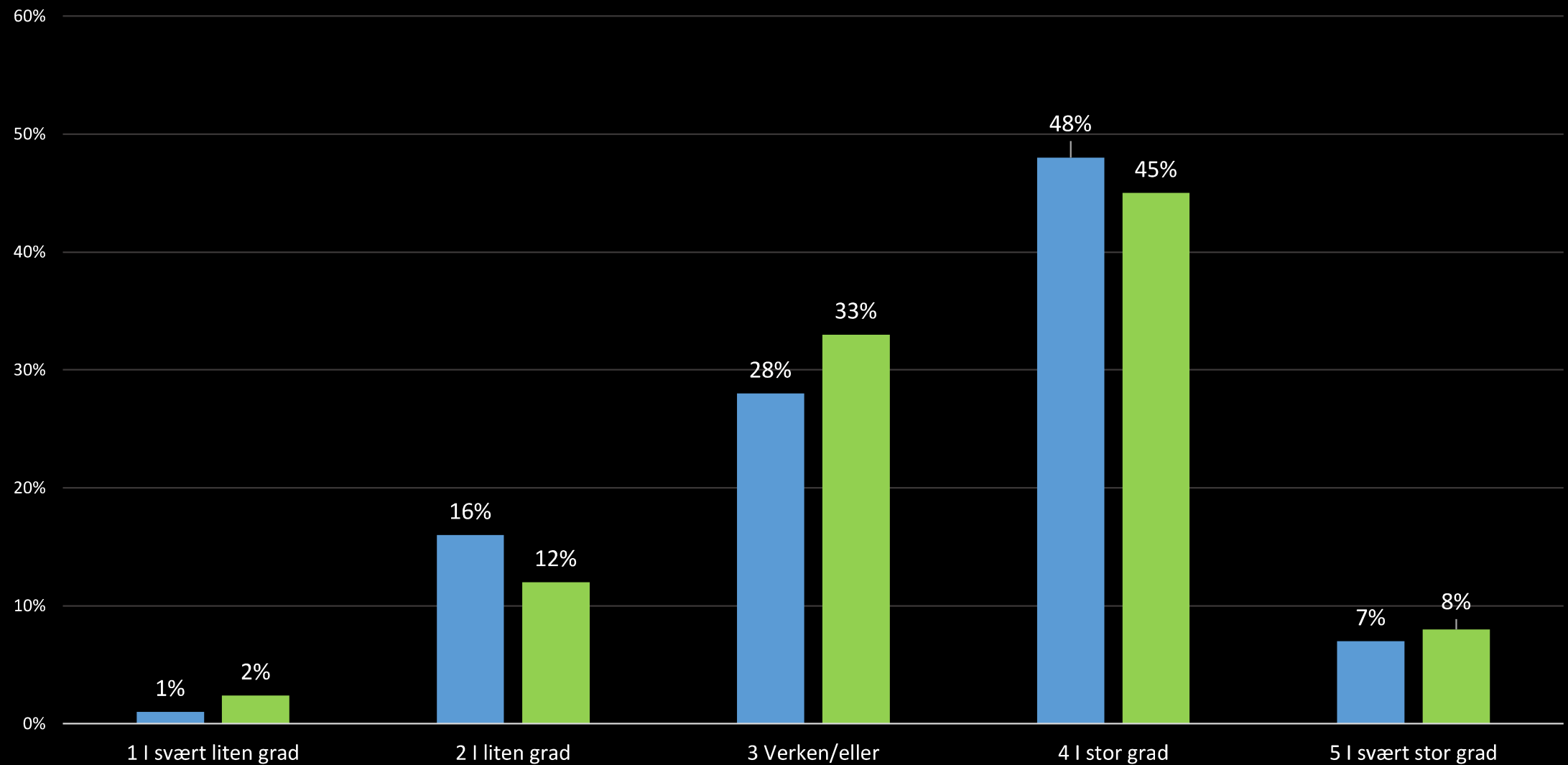
- HC-plasser ikke tilpasset dårlig syn
- For mye bråk

I hvilken grad har du tillit til informasjon om tilgjengelighet?

- Generell tilgjengelighetsinformasjon
- Tilgjengelighetsinformasjon om transport

Etter reisen

— Andel som har svart at de i stor eller svært stor grad gir tilbakemelding til følgende

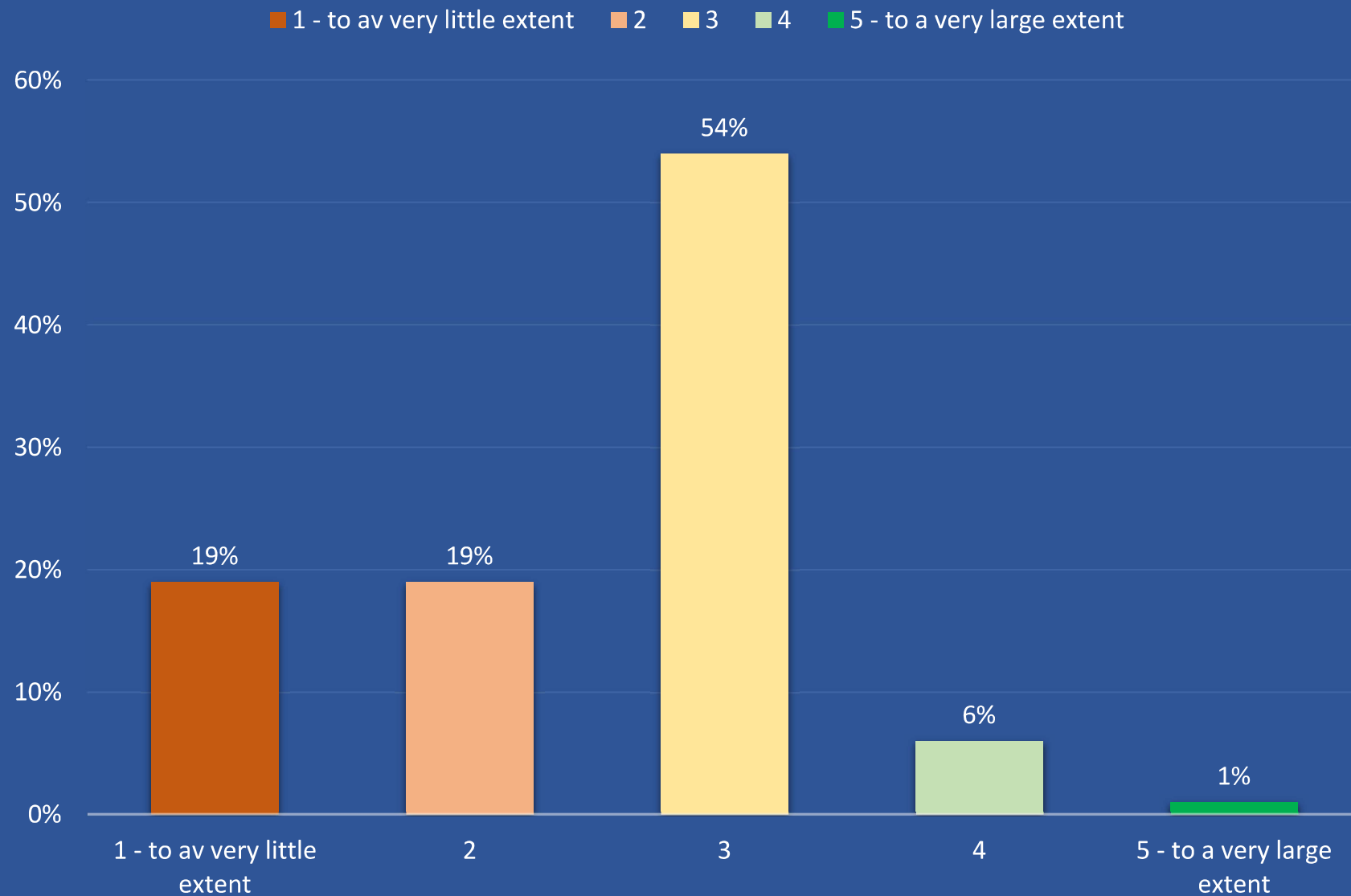
- 18 prosent til aktører på reisemålet
- 13 prosent til transportaktører
- 11 prosent til myndigheter

Foto: Karin M. Antonsen; FFO gir Hurtigruten tilbakemelding på HC-cabin

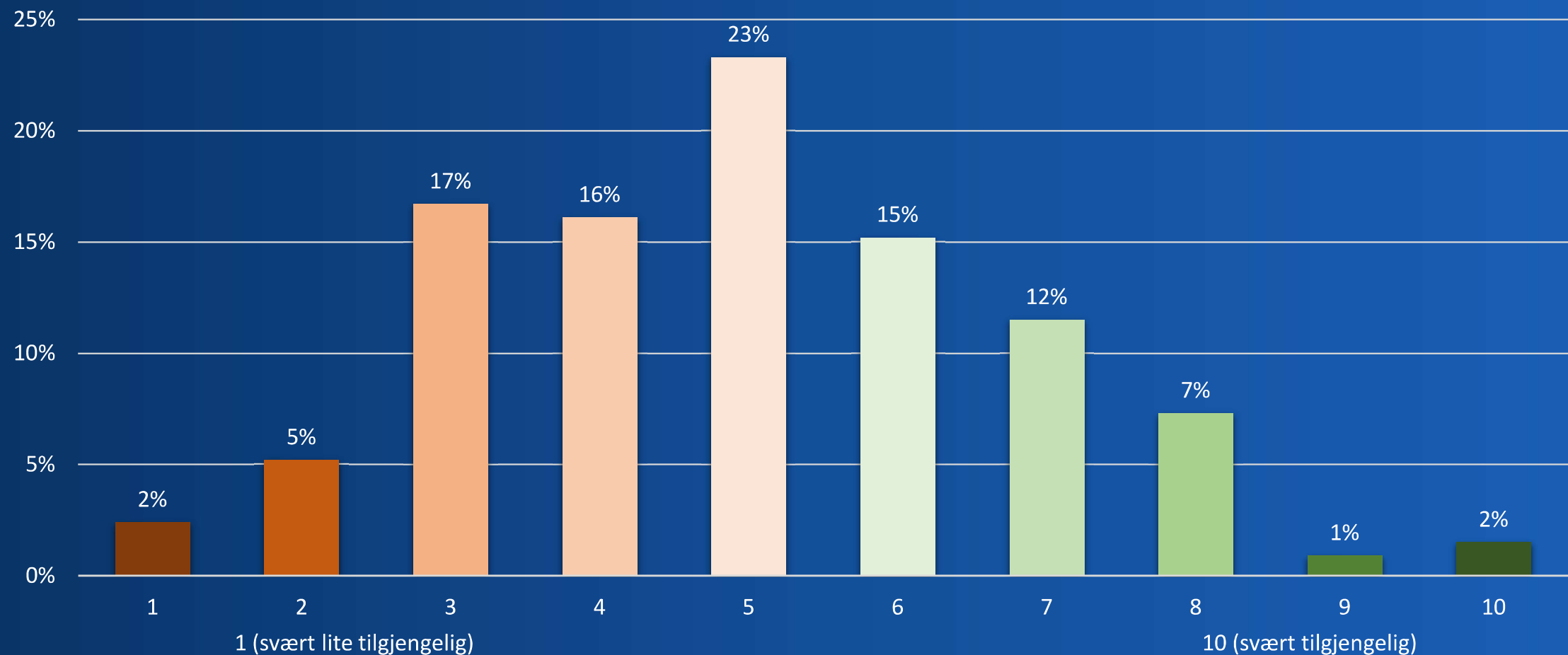
I hvilken grad opplever du at din tilbakemelding blir fulgt opp og at endring skjer?

Alt i alt: Hvordan vil du vurdere tilgjengeligheten til norsk reiseliv?

(fra 1 til 10)

Gj.sn: 4,97

Oppsummering

- Ingen signifikant forskjell mellom urbane og rurale preferanser
- Viktigste kilder til informasjon
  - Familie og venner, offisielle nettsiden til destinasjonsselskapet og mennesker med liknende funksjonsnedsettelse
- Viktigste type informasjon
  - Parkering og adkomst, transport, rom/bad/toalett, opplevelser
  - Gap mellom viktighet og tilgjengelig informasjon
- 50 % har tillitt til informasjon – 20 % har lite tillitt
- Lav andel har kjøpt naturbaserte opplevelser
- 40% har opplevd å ikke kunne delta grunnet manglende tilgjengelighet
- 40 % opplever at deres tilbakemeldinger i liten grad tas til følge
- Tilgjengelighet til Norge som reisemål vurderes litt under middels

Råd

- Kartlegge tilgjengelighet i egen virksomhet
- Invitere til testing (for eksempel råd for mennesker med funksjonsnedsettelse)
- Gjøre nødvendige justeringer
- Kommunisere presis og tilstrekkelig informasjon

Foto: Karin M. Antonsen. Reinefjorden Sjøhus, Lofoten

ACCESTOUR: Prosjektpartnerenes ambisjoner

Utvikle verktøy og kartlegge tilgjengelighet i egen virksomhet

Utvikle plan for bedre tilgjengelighet i egen virksomhet

Universell utforming av nettsider

Tilby presis informasjon i kommunikasjon til gjester

Vise større variasjon av gjester i vår kommunikasjon

Utvikle, teste og evaluere piloter

Utøve trykk på Innovasjon Norge for økt fokus på tilgjengelig reiseliv

Øke fokus på tilgjengelighet innen transport

Utvikle utlånsordning for utstyr i samarbeide med hjelpemiddelsentral/Bua

Takk

Karin Marie Antonsen
Prosjektleder ACCESSTOUR
Nordlandsforskning
kan@nforsk.no
#ACCESSTOUR

Bilder fra projektsamling og besøk på Sunnaasstiftelsens brain camp 2022.

Kilder

- Bardal, K. G., Fabritius, M. K., & Bliksvær, T. (2020). Kollektivtransport i et reiseliv tilgjengelig for alle. NF-report 10/2020.
- Buhalis, D., Darcy, S., & Ambrose, I. (2012). *Best practice in accessible tourism*: Channel View Publications.
- Burns, N., Paterson, K., & Watson, N. (2009). An inclusive outdoors? *Leisure Studies*, 28(4), 403-417.
- Burns, N., Watson, N., & Paterson, K. (2013). Risky bodies in risky spaces. *Disability & Society*, 28(8), 1059-1073.
- Cerutti, S., de Falco, S., & Trono, A. (2020). Europe without barriers. *J-Reading Journal of Research and Didactics in Geography*, 1, 115-127.
- Chikuta, O., du Plessis, E., & Saayman, M. (2019). Accessibility expectations of tourists with disabilities in national parks. *Tourism Planning & Development*, 16(1), 75-92.
- Darcy, S., & Dickson, T. J. (2009). A whole-of-life approach to tourism. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 16(1), 32-44
- Daruwalla, P., & Darcy, S. (2005). Personal and societal attitudes to disability. *Annals of Tourism Research*, 32(3), 549-570.
- Domingues, V. T., Alén G. E., & Darcy, S. (2018). Website accessibility in the tourism industry: an analysis of official national tourism organization websites around the world, *Disability and Rehabilitation*, 40(24), 2895-2906, DOI: 10.1080/09638288.2017.1362709.
- Eichhorn, V., & Buhalis, D. (2010). Accessibility: A key objective for the tourism industry. In Buhalis, D. and Darcey, D. (2010). *Accessible tourism: Concepts and issues*, 46-59.
- Eichhorn, V., Li, G., Miller, G., og Chen, J. (2014). Economic impact and travel patterns of accessible tourism in Europe. European Commission, DG Enterprise and Industry (Final report. Service Contract SI2.ACPROCE052481700).
- Godtman Kling, K., & Ioannides, D. (2019). Enhancing Accessibility in Tourism & Outdoor Recreation: A Review of Major Research Themes and a Glance at Best Practice. Mid Sweden University.
- Kim, H., Woo, E., Uysal, M. (2015). Tourism experience and quality of life among elderly tourists. *Tourism Management*, 46, 465-476
- McAvoy, L., Holman, T., Goldenberg, M., & Klenosky, D. (2006). Wilderness and persons with disabilities. *Internstional Journal of Wildern.* 12(2)
- McKercher, B., Darcy, S. (2018). Re-conceptualizing barriers to travel by people with disabilities. *Tourism management perspectives*, 26, 59-66
- Nordbø, Fabritius, Bliksvær and Antonsen, 2021. Barriers to participation in Norwegian tourism, forthcoming paper based on the project "Experiences for All".
- Norsk turistutvikling (2020). Årsrapport for utvikling, trender og muligheter i campingnæringen. <https://norskturistutvikling.no/arsrapport-for-camping-2020/>
- Pine, B. J. & Gilmore, J. H. (2013). The experience economy: past, present and future. In Sundbo, J. & Sørensen, F. (2013). *Handbook on the experience economy*: Edward Elgar Publishing, 21-44

